

er gaaet ud fra, at man ikke havde ganske faste Holdepunkter for de Satser og den hele Ordning, som man den Gang foretog, og derfor ikke ønskede at være bunden til det længere end en vis Tid, ønskede at give sig selv en Opfordring til at tage Spørgsmaalet snarest muligt under fornyet og grundig Overvejelse, naar man havde faaet nogen Erfaring. Derfor vil jeg ogsaa straks paa Forhaand sige, at min Stilling til dette Forslag ikke i Princippet er det samme som ved det foregaaende Forslag. Jeg tror, at adskillige eller i hvert Fald nogle af de Satser, som vi kom til ved den Lov, som formelt udløb sidste Foraar, og at Virkningen, Benyttelsen af disse Takster, er saaledes, at de vel kunne trænge til en Revision, og at man maaske ogsaa for nogle af dem er kommen paa den forkerte Side af det rigtige.

Jeg vil gerne, forinden jeg kommer til et Par Enkeltheder, gøre en Bemærkning i Almindelighed. Baade det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Philipsen) og det ærede Medlem, som sidst talte, det ærede Medlem for Assens (Berntsen) talte om, at Statsbanerne skulde forrente sig, og sagde, at et Par pCt. i Rente ikke var for meget, ja, det ærede Medlem for Assens talte ogsaa om, at Statsbanerne skulde opspare et Reservefond uden i øvrigt at nævne, hvor mange pCt. han mente dette Reservefond skulde være paa. Hertil vil jeg sige, at man kan naturligvis betragte Statsbanerne som en Forretning og mene, at den skal bære sig selv, bære sine egne Udgifter, — og jeg vil sige, at for os kjøbenhavnske Rigsdagsmænd var det egentlig ikke saa overmaade farligt et Standpunkt at indtage, — men jeg er bange for, at de Herrer, som repræsenterer Kredsen rundt omkring i hele Landet, ville komme lidt galt daran, hvis de ville hævde det Standpunkt, at man kan ikke anlægge en Stump Jernbane, uden at denne skal betale sig. Jeg er temmelig overbevist om, at hvis det Standpunkt, som her er kommet til Orde, havde været fremholdt gennem Tiderne, vilde vi ikke være naaede nær saa langt i Retning af Jernbanernes Udvikling, som vi ere. Jeg tror, det er godt, at Standpunktet ikke har været fremholdt, idet jeg tror, det er et Held fra vort Folk og vort Land, at vi ere naaede saa langt i Retning af Jernbanernes Udvikling, som vi ere. Men tiltrods for, at jeg ikke er Landborepræsentant, nærer jeg en meget stor Interesse for Jernbanenettet ude i Landet. Jeg har for et Par Aar siden,

da der var Spørgsmaal om jyske Jernbaner, haft Lejlighed til at udtale, at der er Baner derovre, som jeg mener bør anlægges, men som vel i lange Tider ganske naturligt ikke kunne betale sig.

Jernbanerne betragter jeg som vor Tids Landeveje, og Spørgsmaalet er jo dog dette, om man egentlig skal forlange, at de Udgifter, der ere gaaede med til enhver Tids Landeveje, skulle afholdes udelukkende af dem, der passere dem, eller om de ikke kunne have saa megen Betydning for Bivejene, for Grundene, for hele Befolkningens Levevis, at det er rimeligt, at ogsaa den øvrige Befolkning bidrager noget til Opretholdelse af et saadant Samfundsgode. Jeg siger ikke, at det er ligegyldigt i og for sig, om Banerne have den ene eller den anden Takst, men jeg advarer meget indtrængende mod, at man sætter det som Formaal at faa Banerne til at forrente sig. Jeg tror, det vilde være uheldigt, hvis vi slog det fast, fordi det vilde være uheldigt for Fremtiden. Thi man kan dog fornuftigvis ikke forlange, at de Statsborgere, som i særlig Grad benytte Jernbanerne, skulle, fordi man agter at anlægge Jernbaner paa Steder, hvor de ikke kunne betale sig, betale en Overpris for deres Benyttelse af Jernbanen for at kunne skaffe dette Gode hen til Egne, hvor man ellers ikke kunde faa det. Jeg synes, at hvis man under Arbejdet for at naa dette Formaal kommer til et Underskud, maa man, naar man i øvrigt er inde paa naturlige Takster, i Fællesskab bære Udgifterne derved, og saa vil det være naturligere at fordele dem ad Beskatningens Vej end at fordele dem ved særlige, høje Takster. Det er der nu heller ingenlunde Tale om i det Forslag, der foreligger. Og det er jo det ejendommelige, at medens man ved Loven om Portotakster foreslaar at forhøje Indtægterne med ikke mindre end 18,7 pCt., foreslaar man for Jernbanernes Vedkommende kun en Forhøjelse af Indtægterne, der repræsenterer 7,4 pCt. Man har saaledes fra Regeringens Side været langt mere moderat med sit Forslag her, end man har været med Hensyn til Posttaksterne.

Sagen er vel rimeligvis den, at Regeringen her har følt sig stærkt bunden til Jernbanekommissionens Betragtninger, medens den ikke har haft samme Vejledning med Hensyn til Portotaksterne, selv om den nok har haft nogen i de Bemærkninger, der fremkom navnlig i Fjor. Jeg synes, det har været heldigt, at Regeringen paa dette Punkt har haft Lejlighed til at